

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exemplorum Libri Tres

Liber Secundus, Siue Exempla, In Septem Capitalium Vitiarum
Detestationem, Per Quadragesimam, Anno M. DC. XLVI. narrata

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1650

§. 17. An ira & iracundia sint idem?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48186](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48186)

P A R S T E R T I A.

RÆ ut varij sunt effectus, ita & varia genera reperiuntur. Quemadmodum enim etiam iratus & iracundus non sunt idem, licet sæpe in vno conueniant, ita neque vna ira idem est, quod altera. Potest aliquis timidus esse, & non timere. Potest alius timere, qui timidus non est; sicut ebrius fieri potest, qui non est ebriosus. Ita iratus potest non esse iracundus: iracundus potest aliquando iratus non esse. Cetera, quæ pluribus, apud Græcos, nominibus in species iram distinguunt, quia apud nos vocabula non habent, præteribo, ait Seneca: etiamsi amarum nos, acerbumq; dicimus, nec minus stomachosum, rabiosum, clamosum, difficilem, asperum: quæ omnia irarum differentia sunt. Inter hos morosum ponas licet, delicatum iracundia genus. Quædam enim sunt ira, quæ intra clamorem consistant; quædam non minus pertinaces, quàm frequentes; quædam sæua manu, verbis parciores; quædam in verborum maledictorumq; amaritudinem effusa; quædam ultra querelas & auersiones non exeunt; quædam alta grauesq; sunt, & introrsus versæ. Ad eundem modum Cicero ait: In alijs iracundia dicitur, quæ ab ira differt, ut anxietas ab angore. Neque enim omnes sunt anxij, qui anguntur aliquando: neque anxij semper anguntur. ut inter ebrietatem & ebriositatem interest, aliudq; est, esse amatorem, aliud amantem. Itaque iracundia est propensio quædam & habitus ad iram; ira cupiditas doloris reponendi. Latius alij iracundiam longam iram esse volunt, & quasi odium. Ita enim de Claudio loquitur Suetonius: Ira atq; iracundia conscius sibi, utramque excusauit edicto, distinxitq;: pollicitus, alteram quidem breuem & innoxiam; alteram non iniustam fore. Ac sanè ira inueterata, est odium, quod qui iracundiam vocare velit, non multum est cum eo de nomine litigandum, quia hæc sermone communi sæpe confunduntur. Nostri illam iram celerem & acutam, istam maniam vocant, de qua illud Aristoteles monet: *Iram immortalem, cum sis mortalis, non serua.*

Dixi de celeri & acuta, quæ etsi excandescencia est quædam, ac ira velut incipiens & nascens, quanta tamen in damna præcipitet, in exemplo demonstraui. Est verò nihilominus, longè minoris culpæ ac reprehensionis: quia & rationi sæpe non relinquit tempus deliberandi & velut imber transit; & citò redit ad tranquillitatem, & denique

F I

Quò

XVII.

AN IRA ET
IRACUNDIA
SINT IDEM?
Aristot. 4.
Ethic. Ni-
com. c. 5.
Senec. lib. E
de ira c. 4.

Cic. lib. 4. 99.
Tuscul.

Aristot. lib. 1.
de anima c. 7.

Sueton. in
Claud. c. 38.

Aristot. lib. 2.
Rhetor. c. 21.

XVIII.

ODIUM NIHIL
ES: E ALIUD,
QUAM INVE-
TERATAM
IRAM.